

Aan de slag!

Coalitieakkoord Den Haag 2010-2014
PvdA, VVD, D66 en CDA
21 mei 2010

Een nieuw akkoord voor Den Haag

Den Haag in twintig getallen:

<i>489.000 inwoners</i>	<i>63.500 senioren</i>	<i>144.000 jongeren (tot 25)</i>	<i>160 nationaliteiten</i>
<i>175 internationale organisaties</i>	<i>1700 vrijwilligersorganisaties</i>	<i>235.000 woningen</i>	<i>266.000 arbeidsplaatsen</i>
<i>34.000 bedrijven</i>	<i>260 scholen</i>	<i>160 verblijfsaccommodaties</i>	<i>6 zwembaden</i>
<i>32 theaterzalen</i>	<i>950 voetbalteams</i>	<i>1 miljoen museumbezoekers</i>	<i>11 km kustlijn</i>
<i>400 km fietsnetwerk</i>	<i>165.000 auto's</i>	<i>8 km² voetgangersgebied</i>	<i>27 km² groen en water</i>

Steden zijn een brandpunt van initiatief en verandering. Den Haag kent met haar 489.000 inwoners een grote diversiteit aan talent, ambitie, activiteit en achtergronden. Alle Hagenaars hebben één ding met elkaar gemeen: zij willen wat maken van hun leven. De stad functioneert daarbij als een soort lift. Bewoners krijgen kansen en prikkels om het beste van hun leven te maken. Door werk, opleiding of door deelname aan de samenleving.

Ons uitgangspunt is dat we iedereen gelijke kansen moeten geven. Veel Hagenaars gaat het goed, zij weten zich uitstekend te redden en zij zijn initiatiefrijk. Deze coalitie ondersteunt en stimuleert initiatief als de stad daar baat bij heeft. Maar er is ook een groep Hagenaars die hulp en stimulans nodig heeft om zelfstandig te kunnen leven. Ook voor deze mensen voelen wij ons verantwoordelijk. We hebben blijvende aandacht voor diegenen die op de laagste trede van de maatschappelijke ladder staan. Zij kunnen daarbij op de zorg rekenen die ze nodig hebben.

Den Haag telt bijna een half miljoen inwoners met uiteenlopende achtergronden. Die verscheidenheid is van grote waarde. Maar we benutten die nog niet voldoende. Dat kan anders. New York City is een inspirerend voorbeeld. Samen leven in een stad met zo veel verscheidenheid vraagt onderling begrip, respect en verdraagzaamheid én een gedeelde identiteit: Hagenaar zijn. Wij staan voor verbondenheid in verscheidenheid. Voor een tolerante en vrijzinnige stad waar mensen kunnen zijn wie ze willen zijn en waar iedereen binnen bepaalde gedragsregels bewegingsvrijheid geniet. Ongeacht etnische afkomst, geslacht, levensbeschouwing, leefsituatie, politieke - of seksuele voorkeur. Iedere Hagenaar is gelijkwaardig en moet zich thuis voelen in Den Haag, Internationale Stad van Vrede en Recht.

Maar de gemeente doet het niet alleen. Bewoners, ondernemers, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties zetten zich in voor hun stad. Met hén willen we een coalitie sluiten om verder te werken aan de toekomst van Den Haag. Daarbij gaan wij uit van een gedeelde verantwoordelijkheid en van de volwaardige participatie van mensen. Bewoners mogen aan de ene kant rekenen op een overheid die presteert, maar hebben aan de andere kant ook een eigen verantwoordelijkheid.

De afgelopen twintig jaar is een strategie van groei gevolgd. Groei van de werkgelegenheid en groei van het aantal inwoners. Deze strategie werkt. Nu de banenmotor hapert door de gevolgen van de economische recessie, is het meer dan ooit zaak de stad verder te ontwikkelen. Juist in deze tijd van financiële schaarste zijn keuzes en strategische investeringen noodzakelijk.

Deze coalitie kiest voor een aanpak op basis van vijf thema's.

Verantwoordelijk. Wij leggen de lat voor de prestaties van de gemeentelijke organisatie en dienstverlening hoog. Wij houden het huishoudboekje op orde en wij delen de verantwoordelijkheid voor de stad met de Hagenaars.

Leefbaar, veilig en duurzaam. Wij investeren in de openbare ruimte en het groen. Wij pakken hardnekkige veiligheidsproblemen aan en wij zien investeren in duurzaamheid als een kans voor de stad.

Actief, talentvol, ondernemend en zorgzaam. Wij starten een taal- en onderwijsoffensief en scheppen een klimaat waarin iedere Hagenaar zijn talenten kan ontwikkelen. Wij investeren in een uitstekend ondernemersklimaat en leiden Hagenaars die niet werken naar de arbeidsmarkt. Wij bieden een vangnet voor wie dat nodig heeft.

Aantrekkelijk om te wonen en te leven. Wij investeren in een betere bereikbaarheid en streven naar een stad die Hagenaars voldoende mogelijkheden biedt om geschikte woonruimte te vinden voor elke levensfase en elk inkomensniveau. Ook stellen wij prioriteiten in de ontwikkeling van gebieden en zorgen voor onze monumenten.

Internationaal, kennis en onderzoek. Wij bouwen de internationale stad van vrede en recht verder uit en versterken het kennis- en onderzoeksprofiel van Den Haag.

In de volgende paragrafen verwoorden wij onze inzet op deze vijf thema's.
De slotparagraaf bevat het financiële kader voor de coalitieperiode 2011-2015.

Wij hopen dat de inwoners en instellingen in Den Haag, evenals de medeoverheden, samen met ons de schouders willen zetten onder de uitdagingen die ons te wachten staan.
Wij zijn er klaar voor!

Den Haag, 21 mei 2010.

Namens de vier coalitiefracties, de onderhandelaars,

Jeltje van Nieuwenhoven,
Voorzitter

Sander Dekker,
VVD

Marjolein de Jong,
D66

Karsten Klein,
CDA

Marnix Norder,
PvdA

Anne Mulder,
VVD

Rachid Guernaoui,
D66

Nicolien van Vroonhoven,
CDA

Henk Kool,
PvdA

1. Verantwoordelijk

Deze coalitie neemt haar verantwoordelijkheid. Door de economische crisis heeft de gemeente minder geld. Wij moeten het huishoudboekje op orde houden. Wij willen beter presteren: meer doen met minder geld en verantwoordelijkheid delen met burgers, organisaties en bedrijven. Dit is de meest succesvolle aanpak voor het werk waar wij de komende jaren voor staan. Het vertrouwen van Hagenaars vraagt dat de gemeente goed presteert en een excellente dienstverlener is. Met deze uitgangspunten geven wij invulling aan “verantwoordelijkheid nemen”.

Het huishoudboekje op orde

De komende jaren heeft de gemeente minder geld dan in de afgelopen jaren. De recessie heeft ingrijpende gevolgen voor de overheidsfinanciën. Wij ontvangen minder geld van de rijksoverheid en zien andere inkomsten teruglopen. Financieel degelijk beleid is het enige juiste antwoord. Daarbij ontzien wij zo veel mogelijk de bewoners en ondernemers. Wij zadelen hen niet op met hogere lasten en schuiven de rekening ook niet door naar volgende generaties. Wij nemen onze verantwoordelijkheid en voeren op doordachte wijze financiële ombuigingen door.

Uitgaven verlagen, bewoners en ondernemers worden ontzien

De komende jaren verlagen wij de structurele uitgaven aanzienlijk. De bezuinigingen lopen op tot een structureel bedrag van 152,2 mln. euro in 2015. Ruim honderd mln. gebruiken we om het verwachte tekort op te vangen; vijftig mln. euro gebruiken we voor nieuw beleid. Hoewel de bezuinigingen zichtbaar en voelbaar in de stad zijn vinden wij dat de Hagenaar niet het kind van de rekening mag worden. De gemeentelijke dienstverlening blijft zoveel mogelijk op peil. Den Haag heeft in vergelijking met andere grote steden en omliggende gemeenten lage lasten. Dat willen we zo houden. De tarieven voor de OZB op woningen dalen structureel met 10 procent ten opzichte van 2009, waarna de belastingdruk van de OZB in de rest van deze collegeperiode gelijk blijft. De tarieven voor de overige heffingen blijven kostendekkend. Rioolrecht en afvalstoffenheffing stijgen met niet meer dan de jaarlijkse inflatie. Wij voeren een bezuiniging door op de gemeentelijke organisatie. Dit wordt gerealiseerd door doelmatiger en efficiënter werken, vermindering van de inhuur van externen, uniformering en versobering van de interne dienstverlening. Daarnaast besparen we op de kosten van gemeentetaken door deze te verminderen en anders te organiseren. Aan bezuinigen op subsidies voor organisaties in de stad is evenmin te ontkomen. Op veiligheid bezuinigen wij niet!

Kosten sparen door slim combineren

Ingrepen zijn uiteraard niet te vermijden en merkbaar in de stad. Echter, veel ombuigingen willen wij zodanig realiseren dat Hagenaars in het dagelijks leven zoveel mogelijk worden ontzien. Door activiteiten meer met elkaar te combineren, over de grenzen van sectoren en organisaties heen, besparen wij kosten. Schaarste maakt creatief! De ontwikkeling van de brede buurtschool is een voorbeeld van combineren van inspanningen en geld. Deze coalitie zet sterk in op voorzieningen als de brede buurtschool die krachten bundelen, grenzen

tussen sectoren en organisaties overbruggen en ten goede komen aan de Hagenaar. De beschikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen als onderwijs en ouderenzorg worden ontzien.

Ruimte maken voor nieuw beleid

Met de gemeentelijke bezuinigingen vangen wij niet alleen de bezuinigingen van de rijksoverheid op. Wij maken ook ruimte voor nieuw beleid. Deze coalitie trekt extra geld uit voor onderwijs, economie, werk, armoedebeleid, duurzaamheid, wonen, mobiliteit en werkgelegenheid. Uitgaven die blijvende betekenis hebben voor onze stad. Ook wordt extra geld uitgetrokken om dringende knelpunten op te lossen op het gebied van veiligheid en onderhoud van de openbare ruimte.

Begrotingsregels hanteren, bezuinigingen monitoren

Bij verantwoord omgaan met publiek geld horen spelregels. Het college hanteert de begrotingsregels strikt om rust te houden in de gemeentebegroting. Wij zullen afgesproken bezuinigingen monitoren. Als dat nodig is, sturen wij bij.

De slotparagraaf van dit akkoord bevat het financiële kader voor de jaren 2011 tot en met 2015.

Verantwoordelijkheid delen

Deze coalitie kiest voor een open, transparante en uitnodigende bestuursstijl. Een bestuur dat vertrouwen wekt en vertrouwen geeft. Bewoners, ondernemers, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties mogen ons houden aan de volgende uitgangspunten:

- Wij delen mét hen de verantwoordelijkheid voor de stad.
- Wij betrekken hen bij het maken en uitvoeren van beleid op basis van duidelijke wederzijdse verwachtingen.
- Wij luisteren en staan open voor alternatieven; wij laten zien hoe we de inbreng van bewoners afwegen.
- Wij nodigen Hagenaars uit zelf initiatief te nemen. Waar nodig en mogelijk steunen wij deze. Uiteraard houdt de initiatiefnemer het initiatief.

Participatie stimuleren

'Verantwoordelijkheid delen' betekent dat bewoners en ondernemers een actieve bijdrage leveren aan het wel en wee van de stad. Velen nemen die verantwoordelijkheid. Dat is een groot goed. Maar er is nog veel onbenutte doe- en denkkraft in de stad. Wij willen stimuleren dat die kracht naar boven komt en volgen daarin de lijn van de concept Inspraak- en participatieverordening. Wij gaan nieuwe vormen van participatie invoeren, dichtbij Hagenaars (in de wijk) en met gebruik van interactieve media ('e-participatie'). Participatie werkt het beste als het praktisch vorm krijgt, bijvoorbeeld door deelname aan een concreet project met een duidelijk begin en eind. In elk beleidsvoorstel aan de gemeenteraad staat voortaan hoe Hagenaars kunnen participeren of hebben geparticipeerd in het beleid. Participatie moet daarmee een vanzelfsprekendheid worden.

Activeren

Van de Hagenaar verwachten wij een actieve houding. In essentie is dat waar *burgerschap* voor staat: jezelf ontplooien, op eigen benen staan, je inzetten voor je omgeving en de stad en je houden aan regels. Dat is het cement van de samenleving. De bewoners maken de stad. Zij dragen verantwoordelijkheid door goed met elkaar en met het collectieve eigendom om te gaan. Wij vragen daarom aan Hagenaars een bijdrage te leveren aan de stad. Op basis van het principe van wederkerigheid. Bijvoorbeeld door je eigen rommel op straat opruimen. Of door bij het verstrekken van een uitkering te verlangen dat de ontvanger hiervoor iets terugdoet. In de vorm van een leerwerkplek of in de vorm van vrijwilligerswerk. Deze activering is goed voor het individu en goed voor de stad. Vrij naar John F. Kennedy: 'vraag niet alleen wat Den Haag jou oplevert, vraag ook wat jij Den Haag oplevert.' Wij volgen het advies van de commissie Sorgdrager en verbinden de doelstelling van goed burgerschap consequent aan elk beleidsterrein: onderwijs, veiligheid, werk, inburgering, welzijn, sport, etc.

Juiste verwachtingen scheppen

Bij inspraak en participatie komen altijd uiteenlopende belangen en meningen op tafel. Een besluit kan onmogelijk iedereen volledig tevreden stellen. Dat is onvermijdelijk. Het is belangrijk dat iedere Hagenaar zich bewust is van zijn of haar actieve rol in de besluitvorming. Het gemeentebestuur wil zorgen voor open en transparante besluitvormingsprocessen waarin de voor- en tegenstanders aan het woord komen. Daarna neemt het gemeentebestuur, ten behoeve van het algemeen belang van de stad, een weloverwogen en beargumenteerd besluit.

Anders samenwerken met bewonersorganisaties

In de participatie van bewoners zien wij de bewonersorganisaties als aanjagers en ondersteuners voor participatie vanuit de wijken. Deze coalitie wil een samenwerkingsrelatie opbouwen waarbij bewonersorganisaties niet alleen namens de wijk praten maar ook zorgen dat de *wijk* praat. Wij formuleren nieuwe subsidievoorwaarden en een modelstatuut. Daarin staan duidelijke doelen voor de activiteitenprogramma's, de bestuursvorming en de representativiteit van de vertegenwoordiging van de wijk.

Beter presteren

Ontkokerd en integraal werken

Het nieuwe college staat voor het oplossen van tal van complexe vraagstukken. Of het nu gaat om het realiseren van de brede buurtscholen, het uitvoeren van de komende bezuinigingsoperatie, het veiliger krijgen van de stad of het behouden en aantrekken van banen. Deze zaken vragen om een aanpak die dwars door kokers in de organisatie en door portefeuilles van bestuurders heen gaat. Wij kiezen voor bredere toepassing van het 'ontkokerd en integraal werken'. In eerste instantie binnen en tussen de gemeentelijke diensten, maar zeker ook in de samenwerking met andere organisaties. Wij willen graag de beleidskracht van de gemeente koppelen aan de uitvoeringskracht van de maatschappelijke organisaties en partners. Met zo'n aanpak is al ervaring opgedaan. Bijvoorbeeld met de pandbrigade, Den Haag op Maat, de krachtwijkenaanpak en het Veiligheidshuis.

Het is de kunst om combinaties van dossiers te maken die voor tempo en resultaat zorgen. Het is ook de kunst om in ketens elke keer die (ambtelijke) onderdelen in te zetten die op dat moment het beste presteren. Vandaar dat in september 2010 een overzicht en een korte uitwerking gepresenteerd zal worden van complexe vraagstukken die vragen om een aanpak die dwars door portefeuilles en kokers heen gaat. Het college, de gemeentesecretaris en het gemeentelijk managementteam dragen hier zorg voor. Zo wordt ondermeer ingegaan op de wijze waarop bundeling van vastgoed het meest effectief ter hand kan worden genomen (planvorming, realisatie en beheer). Dat geldt ook voor de koppeling tussen onderwijs, welzijn, sport en zorg ten behoeve van de brede buurtscholen.

Waar nodig, passen we de werkverbanden aan de veranderende omstandigheden aan. Wij verminderen de overhead. Er zijn belangrijke stappen gezet om de eenheid in de organisatie te bevorderen. We gaan terug van oorspronkelijk twaalf diensten naar uiteindelijk vijf kerndiensten. Hierdoor kan de gemeentelijke organisatie strategischer worden aangestuurd. Binnen de gemeentelijke organisatie zetten we een pool op van medewerkers op die flexibel inzetbaar zijn, hierdoor neemt het aantal externen af.

Presterende overheid: één gezicht en een excellente dienstverlener

Deze coalitie wil dat de gemeente zich als één organisatie presenteert. De dienstverlening moet dan ook van een excellent niveau zijn. Wij brengen publiekstaken onder in één dienst Publiekszaken. Dat spaart kosten en maakt een einde aan de wirwar van loketten. Wij voegen loketten en telefoonnummers voor uiteenlopende vormen van dienstverlening zo veel mogelijk samen, waar mogelijk in combinatie met dienstverlening van aanverwante organisaties.

Hagenaars kunnen terecht op de site www.denhaag.nl en bij het telefoonnummer 14070. Maar zij kunnen ook terecht in het stadhuis en bij de stadsdeelkantoren. Voor expats en buitenlandse studenten biedt de gemeente Engelstalige faciliteiten, waaronder het International Centre (de Xpat Desk). Ons streven is dat in 2012 de helft van alle transacties via internet verloopt. Hagenaars zonder internet kunnen gratis gebruik maken van internet bij de openbare bibliotheek.

Den Haag heeft één gemeentewapen (de ooievaar) en één beeldmerk voor de stad (de vlieger). Gemeentelijke logo's voor afzonderlijke projecten en regelingen verdwijnen. Beleidsplannen van de gemeente hebben een uniforme presentatievorm. Plannen die nog een *concept* zijn, zullen in hun verschijningsvorm als zodanig sober en herkenbaar zijn. Bewoners, ondernemers en organisaties moeten erop kunnen rekenen dat de gemeente verzoeken en klachten (per telefoon, e-mail of brief) vlot en correct afhandelt en rekeningen snel betaalt. Wij leggen onszelf scherpe kwaliteitseisen op en zullen de werkprocessen binnen de gemeente aanpassen. Met een klantvolgsysteem is van elk verzoek te traceren hoe ver de afwikkeling gevorderd is.

De stadsdelen versterken

De stadsdelen zijn bij uitstek het niveau om praktische oplossingen te bieden voor kleine leefbaarheids- en veiligheidsproblemen in de wijken en een luisterend oor bieden. Hagenaars waarderen het functioneren van de stadsdelen. Daarom gaat deze coalitie verder met het stapsgewijs versterken van de stadsdelen. De stadsdeeldirecteuren krijgen meer ruimte om knelpunten op te lossen. Wij hevelen bestaande subsidieregelingen voor kleinschalige initiatieven op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, sport, burgerschap,

welzijn en cultuur over naar de stadsdelen. Wij voegen deze samen in één budget per stadsdeel voor initiatieven en knelpunten.

Krachtwijken

Het programma Krachtwijken is enkele jaren geleden met raadsbrede steun gestart met een tienjarenprogramma ter verbetering van de sociale en fysieke aspecten van Den Haag Zuidwest, Transvaalbuurt, Schilderwijk en Stations- en Rivierenbuurt. We gaan hiermee door en zetten de succesvolle coalitie tussen gemeente en maatschappelijke partners voort. Er zijn mensen die niet op eigen kracht verbetering kunnen brengen in hun leefomstandigheden. De sociale pijler van het programma Krachtwijken richt zich op het verbeteren van de kansen van deze Hagenaars. Wij zetten daarom voor een aantal sociale businesscases komende jaren extra middelen in (1,5 mln. euro per jaar). Het programma is voor financiering afhankelijk van de gemeente, de corporaties en het Rijk gezamenlijk. Wij vertrouwen erop dat het volgende kabinet de financiering van dit programma met kracht voortzet. Indien dit onverhoopt niet het geval is, ontstaat er een nieuw feit. waarbij de gemeente enkele businesscases die nog niet zijn gestart en waar nog geen verplichtingen voor zijn aangegaan zal heroverwegen.

Openbare bibliotheek

De openbare bibliotheek vervult een onmisbare informatieve, educatieve en ontmoetingsfunctie in de stad. Meer dan honderdduizend Hagenaars zijn lid. Wij willen de bibliotheek dicht bij de bewoners houden en tegelijkertijd willen wij in het kader van noodzakelijke kostenbesparingen veranderingen aanbrengen. Daarom gaan wij kleine vestigingen van de bibliotheek onderbrengen bij wijkgebonden voorzieningen zoals brede scholen en verzorgingstehuizen. Dit proces zal enige jaren duren; daar waar kansen voor bundeling zich voordoen zullen wij die aangrijpen. Samenvoeging maakt het mogelijk om de beperkte openingstijden van kleinere filialen aanzienlijk te verruimen, zo mogelijk ook op zondag. Dit brengt meer Hagenaars spontaan in contact met de bibliotheek. De grotere vestigingen en de centrale vestiging aan het Spui blijven zelfstandig.

2. Leefbaar, veilig en duurzaam

“Schoon, heel en veilig” zijn voor iedere bewoner breed gedeelde voorwaarden om zich thuis te voelen in de stad. De meeste Hagenaars respecteren deze voorwaarden en brengen dat in hun dagelijkse gedrag tot uitdrukking. Sommigen gaan verder en leveren zelf een actieve bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan buurt- en nachtpreventie, deelname aan buurtinterventieteams en de inzet van (jongeren- en vrijwilligers)groepen bij de jaarwisseling. Dat vinden wij zeer waardevolle initiatieven, die uitstekend passen bij het idee van “gedeelde verantwoordelijkheid”. Daarom zullen wij deze bewonersinitiatieven krachtig ondersteunen. Wij hopen dat deze initiatieven een blijvend karakter krijgen en een voorbeeld en stimulans zijn voor andere bewoners.

Naast deze burgerinitiatieven zijn natuurlijk overheidsmaatregelen nodig om de stad leefbaar en veilig te houden. Een leefbare stad vraagt om beheer en onderhoud van het groen en de openbare ruimte. Én om toezicht op de naleving van regels in de openbare ruimte. Een veilige stad vraagt het voorkomen en het aanpakken van criminaliteit, overlast en hufferig gedrag. Wij zetten in op beide sporen: een combinatie van preventie en repressie.

Duurzame ontwikkelingen in de stad zorgen voor een beter en schoner milieu voor de inwoners en past op wereldwijd niveau in de ontwikkeling van klimaatneutrale steden. Deze coalitie vindt duurzaamheid belangrijk. Werken aan duurzaamheid staat centraal bij de ontwikkeling van de stad. Duurzame innovatie is een kans én een opdracht voor Den Haag.

Betere kwaliteit van openbare ruimte en groen

De openbare ruimte en het groen zijn een visitekaartje voor de stad. Om dat zo te houden zijn een goed gekozen inrichting en goed beheer, onderhoud en toezicht noodzakelijk. Dat is ons veel waard. Parken, bomen, lanen en pleinen maken het wonen en leven in de stad aangenaam. En een omgeving die schoon en heel is, vergroot de (beleefde) veiligheid.

Verder met de nota Spelen in de stad

In de nota ‘Spelen in de stad’ staan de plannen voor een goed aanbod van speellocaties voor kinderen en jongeren van verschillende leeftijden. Zowel kwantiteit als kwaliteit spelen daarbij een rol. Er moeten verdeeld over de stad voldoende plekken zijn die jongeren aanspreken. Voor de verdere invoering van de maatregelen uit de nota spelen komt 4 mln. euro extra beschikbaar.

Meer straatbomen planten

Bomen verfraaien het straatbeeld. In deze collegeperiode komen er vierduizend bomen in straten bij.

Achterstallig onderhoud inlopen

De straten, de pleinen en het groen in Den Haag hebben te lijden onder achterstallig onderhoud. Zoals eerder opgenomen in de nota ‘Beheren op Niveau’ gaan we een eerste stap zetten in het inlopen van de achterstand. Hiervoor wordt 5 mln. euro jaarlijks uitgetrokken (incl. straatbomen). Ook wordt 2,5 mln. euro voor parken en 4,3 mln. euro voor

openbare verlichting uitgetrokken. Tevens komen in straten en aan pleinen meer planten- en bloembakken om het straatbeeld te verfraaien. In winkelstraten wordt dit mogelijk gemaakt via de bedrijfsinvesteringszones.

Buurtserviceteams inschakelen

HMS (Haagse Milieu Services) en het Veeg- en Straatbedrijf Den Haag maken de stad professioneel schoon. Om de stad schoon te *houden*, zetten wij honderd buurtserviceteams in. Dit zijn teams van circa tien mensen, waaronder mensen in een tijdelijke leerwerkbaan.

Buurtinterventieteams ondersteunen

Den Haag heeft 38 buurtinterventieteams. Dit zijn initiatieven van buurtbewoners die zich op verschillende manieren inzetten voor de veiligheid in de buurt. Het gaat bijvoorbeeld om straatvertegenwoordigers, buurtwachten, initiatieven van jongeren, etc. De evaluatie van de buurtinterventieteams is positief. Wij willen deze bewonersinitiatieven daarom blijven ondersteunen. De financiering van deze initiatieven loopt via de stadsdelen.

Aanpak enge plekken

Sommige plekken en parkjes in de stad zijn onoverzichtelijk, onvoldoende verlicht of slecht gesnoeid. Mensen voelen zich hier onveilig. De gemeente brengt deze plekken samen met de bewoners via buurtschouwen in kaart en zorgt voor snelle oplossingen. Ook wordt de mogelijkheid geopend om via de website enge plekken aan te melden. De stadsdelen hebben de regie.

Extra toezichthouders

Toezicht is belangrijk bij het voorkomen, signaleren en beboeten van verloedering en vervuiling van de openbare ruimte. Er zijn nu honderd bijzondere opsporingsambtenaren (boa's) die toezicht houden op het hondenbeleid en de terrassen en uitstallingen. Wij gaan de toezichttaken bundelen en stellen vijftig extra boa's aan, zodat het toezicht ook 's avonds en in het weekend plaatsvindt. Aanvullend zorgen wij voor 400 extra leerwerkbanen voor toezicht in de openbare ruimte. Dit zijn extra handen, ogen en oren, overigens zonder de bevoegdheden van een boa. Meer zichtbaar aanwezige toezichthouders zorgen voor minder verloedering en minder overlast.

1500 Extra ondergrondse afvalcontainers plaatsen

Wij gaan nog meer ondergrondse afvalcontainers plaatsen. Het huidige programma loopt af in 2011. De komende jaren (tot 2015) plaatsen wij in totaal 1500 ondergrondse afvalcontainers. Wijken met meeuwenoverlast en gestapelde woningbouw komen hiervoor als eerste in aanmerking. De gemeente overlegt met de bewoners van deze wijken. De eenmalige kosten van 1500 containers zijn 5,1 miljoen euro. Die zijn te dekken uit de egaliseringsreserve. De structurele kosten worden opgevangen binnen het kostendekkende tarief van de afvalstoffenheffing. De uitvoerende organisatie Haagse Milieu Services (HMS) krijgt de opdracht om efficiencywinst te boeken zodat de afvalstoffenheffing trendmatig neutraal gehouden kan worden.

Meer conducteurs op de tram aanstellen

De proef met conducteurs op de tram is succesvol. De conducteurs blijven op de tram en de inzet wordt verdubbeld. In overleg met de HTM zullen we bezien op welke tramlijnen en welke tijden de inzet van conducteurs het meest effectief is.

Een pilot woonoverlast opzetten

De Haagse Pandbrigade en het Meld- en Steunpunt Woonoverlast zijn succesvolle instrumenten om woonoverlast in de stad aan te pakken. Wij geven hoge prioriteit aan het voorkomen en bestrijden van woonoverlast. De gemeente maakt afspraken met corporaties over de aanpak. Wij zetten de financiering van beide initiatieven in deze coalitieperiode voort. We zetten daarnaast voor mensen die ernstige overlast veroorzaken, een pilotproject op in de vorm van tijdelijk wonen inclusief begeleiding op een plek buiten woongebieden, met als doel terugkeer.

Hardnekkige veiligheidsproblemen te lijf gaan

Veelplegers van straat halen

In Den Haag zorgt een kleine groep criminelen voor veel overlast. Deze groep is verantwoordelijk voor een groot deel van de criminaliteit: bijna tweederde van het totaal. Dat is onacceptabel. Op criminaliteit, ernstige overlast en hufferig gedrag past slechts één antwoord: streng optreden. Over de gehele linie daalt de criminaliteit in de stad. Maar het ontstaan van een nieuwe groep veelplegers, de sterke groei van geweldsdelicten en bedreiging vragen om maatregelen. Dat geldt ook voor problemen als mensenhandel, huiselijk geweld, polarisatie en radicalisering. Deze coalitie zet fors in op het thema veiligheid. Vanzelfsprekend wordt daarbij nauw samengewerkt met onder meer de politie en het openbaar ministerie, zoals nu ook al gebeurt in het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC).

Het Veiligheidshuis is een nieuw initiatief. Speerpunten zijn het gebiedsgerichte werken op plaatsen waar veel problemen zijn, de aanpak van jongerengroepen en de nazorg aan jeugdige en volwassen veelplegers. In het veiligheidshuis zijn alle betrokken partijen met uitvoerders vertegenwoordigd. Wij stellen enkele 'doordouwers' aan die op onorthodoxe wijze zeer ernstige en hardnekkige problemen aanpakken. Zij krijgen de daarvoor benodigde doorzettingsmacht en opereren vooral in wijken waar zulke problemen het meest voorkomen.

Cameratoezicht en preventief fouilleren handhaven

Wij zetten het huidige beleid rond cameratoezicht en preventief fouilleren voort. Bij de inzet van cameratoezicht en preventief fouilleren maken de politie en de gemeente steeds een afweging van het verwachte effect op de veiligheid en het veiligheidsgevoel aan de ene kant en de inbreuk op privacy en de uitstraling aan de andere kant.

Coffeeshops in de hand houden

Inzet is om het bestaande beleid voort te zetten langs de volgende lijnen: strikte hantering van het afstandscriterium rondom scholen, aanpak van overconcentratie, Bibob-toetsing en geen nieuwe coffeeshops. Sluiting is mogelijk bij een negatieve Bibob-toets en bij aanhoudende ernstige en verwijtbare overlast. Als een ondernemer moet sluiten wegens een negatieve Bibob-toets, kunnen ondernemers uit overconcentratiegebieden onder strikte

voorwaarden op die plek de exploitatie overnemen. Om het doel van vermindering van de druk in de overconcentratiegebieden te bereiken, is voor een zeer beperkt aantal coffeeshops onder zeer strikte voorwaarden vestiging op een nieuwe locatie mogelijk. Kinderrijke wijken en wijkwinkelcentra zijn uitgesloten als nieuwe locatie.

Uitvoeren planstudie Oude Centrum

Het Oude Centrum is een locatie met potentie als moderne en levendige centrumwijk. Een wijk met studenten, de creatieve sector, kleinschalige winkels, horeca etc. De huidige bestemming van de Doubletstraat is een belemmering voor de beoogde ontwikkeling van het Oude Centrum. Wij zullen een planstudie uitvoeren waarbij het sluiten van de huidige prostitutieactiviteiten in de Doubletstraat het streven is. Uiteraard dienen voor dit plan diverse randvoorwaarden nader te worden ingevuld, zoals de financiële raming en de opvang en eventuele verplaatsing van de prostitutie.

Agressie naar medewerkers met een publieke taak aanpakken

In contacten met publiek krijgen medewerkers met een publieke taak vaak te maken met agressie en geweld. Soms van mensen alleen, soms van groepen mensen. Dat is niet acceptabel en daarom wordt van strafbare feiten altijd aangifte gedaan. De gemeente neemt nieuwe maatregelen om de veiligheid van haar medewerkers in het publieke verkeer te kunnen waarborgen. Het gaat om scherpere preventieve aandacht, het verder beperken van agressie, geweld en de gevolgen én het maximaal benutten van de wettelijke mogelijkheden om de kosten van schade en verzuim te verhalen op de pleger(s) van agressie. Ouders van agressieve of gewelddadige minderjarige kinderen zullen eveneens aansprakelijk worden gesteld.

Werken aan duurzaamheid is een kans voor de stad

De gemeente Den Haag wil een actieve rol op het gebied van duurzame ontwikkeling. Deze coalitie heeft de ambitie dat Den Haag in 2040 klimaatneutraal is. Aanknopingspunten zijn initiatieven vanuit de stad en minder energieverbruik. Voor intensivering van het milieu- en duurzaamheidsbeleid wordt 9 mln. euro (eenmalig) en 1 mln. euro per jaar extra uitgetrokken.

Initiatief vanuit de stad stimuleren

In de stad is veel kennis aanwezig over duurzame ontwikkeling. Deze kennis willen wij veel meer benutten, in dienst van een klimaatneutrale stad. Om goede initiatieven te kunnen ondersteunen, bundelen we de bestaande projectsubsidies en bijdragen aan milieuorganisaties in één subsidieregeling duurzaamheid. Organisaties, ondernemers en individuele bewoners kunnen voor goede initiatieven een beroep doen op een bijdrage uit deze regeling.

Eén klimaatcentrum

Den Haag kent een aantal afzonderlijke gesubsidieerde duurzaamheidsorganisaties. Wij willen deze functies bundelen, zowel inhoudelijk als fysiek, om zodoende een steviger duurzaamheidsplatform in de stad neer te zetten. Dit platform kan voor de gemeente, individuele bewoners en instellingen, dienen als een advies- en informatiepunt op het vlak van duurzaamheid.

Tijdelijke windmolens in de A4-zone realiseren

Nu de gebiedsontwikkeling in de A4-zone meer tijd kost, ziet deze coalitie mogelijkheden om door private partijen tijdelijk windmolens te laten realiseren. Een combinatie waarbij de palen van de molens voor reclame-uitingen/billboards worden gebruikt maakt dit plan waarschijnlijk sneller financieel haalbaar.

Minder energieverbruik in en om de woning stimuleren

Wij zetten in op een betrouwbare, duurzame en betaalbare energievoorziening in de stad. Daartoe voeren wij een reeks stimuleringsmaatregelen in voor energiebesparing in bestaande en nieuwe gebouwen en voor het gebruik van duurzame energiebronnen. Zo komt er een subsidieregeling voor energiebesparende voorzieningen op en rondom de woning, zoals zonnepanelen op daken. Wij stimuleren de plaatsing van zonnepanelen en windturbines op daken van openbare gebouwen. Verder kiezen wij voor bredere toepassing van geothermische energie. Met corporaties maken wij afspraken over maatregelen voor minder energieverbruik in corporatiewoningen.

Duurzaam energiebedrijf

Wij nemen het initiatief om de haalbaarheid van een duurzaam energiebedrijf te onderzoeken. In zo'n bedrijf kan de gemeente programma's opzetten voor de realisatie van een duurzame, betaalbare en betrouwbare energievoorziening in Den Haag, eventueel samen met andere overheden in de regio en bedrijven. Denk hierbij aan biomassa, geothermie, etc.

Eneco

We streven om termijn naar verkoop van de commerciële aandelenportefeuille van Eneco. Gestreefd wordt naar een moment waarop de marktomstandigheden voor verkoop gunstig zijn en de andere aandeelhouders deze lijn ondersteunen. De opbrengsten van de verkoop wil Den Haag benutten ter financiering van projecten van blijvende betekenis in de stad.

3. Actief, talentvol, ondernemend en zorgzaam

Den Haag telt 489.000 individuele talenten. Zij zijn het kapitaal van onze samenleving: mensen met talent, ambities, dromen, kennis en ervaringen. Het is ons streven dat iedere Hagenaar zijn talenten benut en het beste van zijn leven maakt. Daarbij hoort ook een leven lang leren. Want talent benutten is goed voor het individu én goed voor de stad. Dit neemt niet weg dat voor Hagenaars die (tijdelijk) niet kunnen meekomen, een vangnet nodig is.

Je ontplooiën en op eigen benen staan vormen de kern van burgerschap. Wij geven het streven naar goed burgerschap een plek in al ons beleid dat zich richt op het leren van de taal, het ontplooiën van talent en het actief zijn. Hierin volgen wij het advies van de commissie Sorgdrager.

Bedrijven en instellingen zijn de motor van de stad. Ze leveren goederen en diensten, zorgen voor levendigheid en bovenal: ze bieden werkgelegenheid. De recessie heeft een zware wissel getrokken op de economische groei. De werkgelegenheid staat onder druk. Daar komt de krimp van de rijksoverheid nog eens bij. Voor Deze coalitie heeft de economische ontwikkeling dan ook hoge prioriteit. Samenwerking met het bedrijfsleven is daarbij een essentiële voorwaarde voor succes.

Wij willen langs vijf sporen investeren in een actieve, talentvolle, ondernemende en zorgzame stad:

- a. Iedere Hagenaar beheerst de Nederlandse taal.
- b. Iedere Hagenaar ontwikkelt zijn talenten.
- c. Iedere ondernemende Hagenaar kan rekenen op een ondernemingsvriendelijke gemeente.
- d. Iedere volwassen Hagenaar is actief in een betaalde baan, is op weg naar een betaalde baan of heeft een maatschappelijk zinvolle dagbesteding.
- e. Iedere Hagenaar die dat nodig heeft, kan rekenen op een goed vangnet.

a) Een taaloffensief

Taal is het 'entreekaartje' voor de samenleving. Het is de sleutel naar succes in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Wie de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, staat op achterstand in zijn persoonlijke ontwikkeling en in zijn aansluiting op de samenleving. Daarom starten wij een taaloffensief. Het streven is dat iedere Hagenaar, met uitzondering van expats en buitenlandse studenten, de Nederlandse taal beheerst.

Taalachterstanden bij jonge kinderen wegwerken

Wij zetten in op vroegtijdige signalering en interventie bij taalachterstanden. Als wij erin slagen bij zeer jonge kinderen taalachterstanden te ontdekken en verhelpen, maken wij meters in een effectieve aanpak. Ons streven is dat eind 2013 alle kinderen met een taalachterstand in de leeftijd van 2,5 jaar tot 6 jaar op een voorschool zitten. Daarnaast moet de kwaliteit van de voorscholen omhoog. Het lukt ons alleen om alle kinderen uit de doelgroep te bereiken als de rijksoverheid de leerplichtige leeftijd voor kinderen met taalachterstand verlaagt naar 3 jaar.

Taalonderwijs voor alle leeftijden verbeteren

De Nederlandse taal is een randvoorwaarde voor het volgen van onderwijs. Samen met het basis- en voortgezet onderwijs, het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs, het volwassenenonderwijs en de maatschappelijke organisaties, wordt verder invulling gegeven aan een taaloffensief per (leeftijds)groep. Taal leer je niet alleen uit een boek of in een klaslokaal. Taal leer je ook op de werkvloer, op het sportveld, of bij een buurtactiviteit. Ons taaloffensief wordt uitgebreid naar andere gesubsidieerde activiteiten en voorzieningen waar jong en oud spontaan Nederlands kunnen leren en onderhouden. Wij steunen taalinitiatieven vanuit de stad, zoals projecten 'Taal in de buurt' en 'Taalbuddies'.

Inburgering moet praktisch en is niet vrijblijvend

De kern van inburgeren is het leren van de Nederlandse taal en het leren kennen van de Nederlandse cultuur. Daarnaast zorgt inburgeren ervoor dat mensen naar de arbeidsmarkt worden toegeleid. Inburgeren is daarom allerm minst vrijblijvend. Wij zien dan ook streng toe op deelname aan inburgeringcursussen door inburgeraars die daaraan verplicht deelnemen. Samen met het UWV proberen wij Hagenaars zonder inburgeringsplicht die het Nederlands onvoldoende machtig zijn, tóch op cursus te krijgen. Hierbij gaat het om mensen met een WWB-uitkering die geen sollicitatieplicht meer hebben.

Ook doen wij een appèl op de rijksoverheid om meer mogelijkheden te creëren voor dwang en drang bij inburgering. Wij vinden het belangrijk dat inburgering praktisch en laagdrempelig is, liefst op buurtniveau dicht bij de mensen om wie het gaat. Inburgering moet mensen zaken leren die in het dagelijkse leven praktisch nut hebben.

b) Talent ontwikkelen

Talent in de klas

Het onderwijs is dé plek om talent te ontdekken en te ontwikkelen. Meer dan 100.000 Haagse kinderen en jongeren volgen onderwijs in onze stad. Investeren in goed onderwijs voor deze jonge generatie is de duurzaamste belegging voor de toekomst. Met een rendement waarbij elke aandelenkoers op de beurs verbleekt. Onderwijs is niet alleen belangrijk voor jongeren, ook volwassenen zijn niet uitgeleerd. Hogerop komen in het werk, een rentree op de arbeidsmarkt, of een nieuwe kans na schooluitval, vragen allemaal om onderwijs op maat. Wij willen daarom elk kind en elke volwassene de kans geven om zijn of haar talenten te ontwikkelen. We gaan daarbij niet uit van achterstanden, we gaan uit van mogelijkheden. De Haagse Educatieve Agenda is de basis voor ons beleid. Wij leggen daarbinnen de volgende accenten.

Extra investeren in onderwijs

Wij trekken incidenteel 22 mln. euro en structureel 5 mln. euro per jaar extra uit voor onderwijs, inclusief huisvesting.

Het aantal brede buurtscholen uitbreiden

Kern van ons beleid is dat scholen een spilfunctie krijgen in de buurt door een combinatie met andere activiteiten in de wijk. Daarom zetten wij massief in op ontwikkeling van de brede buurtschool. Wij willen het onderwijs verknopen met kinderopvang, peuterwerk, jeugdzorg, welzijn, sport, cultuur, bibliotheken en de activiteiten van de Centra voor Jeugd en Gezin. Dat levert inhoudelijke én ook financiële voordelen op.

Ook in het voortgezet onderwijs zien wij kansen voor scholen met een bredere maatschappelijke functie. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van sportactiviteiten na schooltijd. Daarom ondersteunen wij nieuwe initiatieven die scholen een bredere functie geven, zoals sportactiviteiten, naar school op zaterdag, of in de vakanties.

Wachlijsten kinderopvang wegwerken

Wij streven ernaar dat de kinderopvang in 2013 voldoende capaciteit heeft, zodat de huidige wachlijsten zijn weggewerkt.

Onderwijstijd uitbreiden

Een effectief middel om achterstanden aan te pakken is het verruimen van de onderwijstijd. Basisscholen met veel achterstandsleerlingen voeren wekelijks zes uur extra onderwijstijd in. Wij streven er dan ook naar dat in 2012 extra onderwijstijd is ingevoerd op 25 scholen.

Gelijke kansen voor inschrijven basisschool

Ouders moeten gelijke kansen krijgen bij het inschrijven van hun kinderen op een school in de buurt. Nog dit jaar maken wij daarover afspraken met de schoolbesturen.

Schooluitval en -verzuim jaarlijks met 10 procent terugbrengen

De bestaande aanpak tegen schooluitval en –verzuim verslapt uiteraard niet. In verband met de oplopende jeugdwerkloosheid willen we er zelfs nog een tandje bijzetten. De doelstelling is een daling van de schooluitval van 10 procent per jaar. Jongeren die uitvallen krijgen binnen drie weken bezoek van de gemeente zodat ze snel weer naar school teruggeleid worden.

Het tekort aan docenten inlopen

Den Haag heeft een tekort aan leraren in het voortgezet onderwijs. De komende jaren loopt dit sterk op door de vergrijzing van het lerarenkorps. Samen met de schoolbesturen gaan wij het lerarentekort te lijf, onder meer door te blijven ijveren voor een lerarenopleiding in Den Haag.

HAVO en VWO in Den Haag Zuidwest realiseren

De herstructurering van Den Haag Zuidwest is gericht op het binden van middengroepen. Het aanbieden van goed onderwijs in de buurt is daarbij van groot belang. Daarom maken wij ons sterk voor de vestiging van een school met HAVO en VWO in Den Haag Zuidwest.

Zes vakcolleges openen, meer stage- en leerarbeidsplaatsen

Het onderwijs in Den Haag moet goed aansluiten op de arbeidsmarkt. Daarom gaan we door met de vakcolleges die zorgen voor een betere doorstroming van VMBO naar MBO. De nadruk ligt daarbij vooral op de beroepsgroepen zorg, beveiliging, horeca en techniek. Daarnaast stimuleren wij de toename van het aantal stage- en leerarbeidsplaatsen, ondanks de economische crisis, die het voor leerlingen en studenten steeds moeilijker maakt een stage- of leerarbeidsplaats te vinden. Daarom brengen wij onderwijs, ondernemers en overheid bijeen om de krachten te bundelen bij het vinden van voldoende stage- en leerarbeidsplaatsen voor jongeren. Zonodig ondersteunen wij werkgevers met weinig stage- en leerarbeidsplaatsen bij het verwerven van de kwalificatie Erkend Leerbedrijf. De gemeente geeft het goede voorbeeld en biedt minimaal 300 stage- en leerarbeidsplaatsen voor jongeren in het Haagse beroepsonderwijs.

Betere kwaliteit schoolgebouwen

Wij gaan door met het investeren in de kwaliteit van schoolgebouwen. Daarom investeren wij in nieuwbouw, renovatie, de verbetering van het binnenklimaat en de ontwikkeling van brede buurtscholen.

Meer conciërges op scholen mogelijk maken

Conciërges doen nuttig werk op school. Daarom stimuleren wij nu al de aanstelling van conciërges op scholen via cofinanciering. Daarnaast willen wij extra conciërges op scholen krijgen door leerwerkbanen te scheppen.

Talent op het sportveld

Sport is belangrijk. Het draagt bij aan ontmoeting, binding, een gezonde leefstijl en positieve beeldvorming van de stad via nationale en internationale evenementen. Wij willen het niveau van zowel de breedtesport als de topsport naar een hoger niveau brengen. Ook moeten top-

en breedtesport onderling beter worden verbonden. Om dat mogelijk te maken zijn goede accommodaties noodzakelijk, zoals het 50-meter bad in Leidschenveen-Ypenburg en de sportcampus in het Zuiderpark. Speciale aandacht gaat uit naar de strand- en zeesporten, die in onze stad vanwege haar ligging aan zee een unieke positie innemen. Daarom verrichten we een studie naar de haalbaarheid van een zeezeilhaven. Ook maken wij ons hard om de doelstellingen te halen die zijn gesteld in het convenant Olympisch Vuur.

Sport voor iedereen toegankelijk maken

In 2014 moet sport voor iedereen toegankelijk zijn en een gezonde en actieve leefstijl onder alle bevolkingsgroepen is dan ook 'gewoon'. Natuurlijk horen hier goed functionerende sportverenigingen bij, die uitnodigend zijn voor alle Hagenaars. Voor alle sportverenigingen vervallen de kosten voor de OZB en de kosten voor de verklaring gedrag voor vrijwilligers.

Multifunctionele sportaccommodaties realiseren

Wij realiseren sportaccommodaties die meer bieden dan sport alleen. Deze accommodaties zijn ontmoetingsplaatsen in de buurt waar sportverenigingen, scholen en vrijwilligersorganisaties thuis zijn. Ze krijgen eenzelfde centrale rol in de wijken als de brede scholen. Door sportvoorzieningen en maatschappelijke activiteiten vaker en beter te combineren worden accommodaties intensiever gebruikt waardoor het financiële draagvlak breder wordt.

Kleinschalige sportvoorzieningen

We breiden kleinschalige sportvoorzieningen op straat uit. Basketball, straatvoetbal, straattennis en skaten krijgen volop ruimte. Net zoals de *Johan Crujff-courts* en de *Richard Krajicek-playgrounds*.

Topsport

Vanuit de Topsportvisie Den Haag en het daaruit voortvloeiende Plan van Aanpak Topsport geven wij steun aan talenten, topsporters en organisaties. Ook willen we in Den Haag topsportevenementen organiseren. Den Haag moet in 2014 op de kaart staan als sportieve wereldstad aan zee. Daarbij hoort een topsportklimaat met een cultuur van presteren en excelleren.

Sportcampus

In het Zuiderpark komt een sportcampus met trainings- en wedstrijd faciliteiten, sportopleidingen en sportonderzoek. De campus zorgt voor verbinding tussen topsport, breedtesport en sportonderwijs in Den Haag.

WK Hockey in Den Haag

Den Haag heeft zich kandidaat gesteld voor de WK Hockey in 2014, te houden in het ADO-stadion. Daarnaast voeren wij een planstudie uit om een geschikte locatie te vinden voor een nieuw hockeystadion in Den Haag.

Talent op het podium

In het sportjargon wordt onderscheid gemaakt tussen breedtesport en topsport. De begrippen “breedte” en “top” hanteren wij ook op het gebied van cultuur. De breedtecultuur stelt Hagenaars in de gelegenheid om als amateur-kunstenaars hun talent te ontdekken en te ontwikkelen. Zij zorgt daarmee voor verbeelding en verstrooiing. De breedtecultuur in Den Haag kenmerkt zich bij uitstek door culturele diversiteit. De Haagse topcultuur bestaat uit (inter)nationaal bekende podia en musea, gezelschappen en evenementen. Topcultuur zet Den Haag op de kaart als stad die de moeite waard is om te bezoeken en om te wonen.

Cultuurinstellingen stimuleren een nieuw publiek te bereiken

Wij koesteren de grote culturele rijkdom van Den Haag. Daarom spannen we ons in voor behoud en versterking van de culturele rijkdom in onze stad. Dat doen wij met een kritische blik op de voorzieningen die wij financieel ondersteunen.

Van cultuurvoorzieningen mag worden verwacht dat zij voorzien in een behoefte onder de bevolking en dat ze in staat zijn voldoende eigen inkomsten te genereren. Wij doen een appèl op de cultuurinstellingen om met minder geld hun activiteiten op niveau te houden en te blijven vernieuwen. Daarnaast stimuleren we de cultuursector om extra inkomsten te genereren. Bijvoorbeeld door de stoelbezetting te vergroten, nieuw publiek aan te trekken en prijzen meer kostendekkend te maken. Samen met Den Haag Marketing geven wij invulling aan de aanbevelingen uit het rapport LaGroupe over de marketing van het Haagse cultuuraanbod.

Broedplaatsen

Broedplaatsen zijn belangrijk voor beginnende kunstenaars in de stad. Wij zetten het bestaande beleid voor broedplaatsen dan ook voort. Wij ondersteunen kunstenaars in het vinden van een broedplaats. Broedplaatsen zijn per definitie tijdelijk, zowel qua locaties als qua bewoners.

Evaluatie Actieplan Wijkcultuur

Wij willen inzicht krijgen in de rol en positie van wijkcultuur. Daarom evalueren we het actieplan dat in de vorige collegeperiode in gang is gezet, zodat we helder inzicht krijgen welke onderdelen effectief zijn en waar het beter kan of anders.

Den Haag kandidaat stellen voor Europese Cultuurhoofdstad 2018

Wij zetten de kandidatuur van Den Haag om verkozen te worden tot Europese Cultuurhoofdstad in 2018 door. Wij benutten de kandidatuur om het cultuurklimaat te versterken en het Haagse aanbod van breedte- en topcultuur aan een groot publiek te tonen.

Eind 2010 beslissen over Cultuurforum Spui

Er ligt een ambitieus plan voor het Cultuurforum Spui, een dans- en muziekcentrum als huisvesting van het Nederlands Danstheater, het Residentie Orkest, de Gastprogrammering en het Koninklijk Conservatorium. Conform de uitvoering van de raadsbrede motie uit 2009, legt het college eind 2010 een voorstel voor aan de gemeenteraad.

Den Haag is dé popstad van Nederland versterken

Den Haag heeft al jaren een reputatie als popstad. Met regelmaat halen Haagse artiesten de landelijke en zelfs de wereldtop. Dit laat zien dat Den Haag een levendige popcultuur heeft. Vooral jongeren worden aangesproken door popmuziek. Dit maakt Den Haag interessanter als woon- en studiestad voor jonge mensen. Daarom willen we de popcultuur laten uitgroeien tot een ijzersterk Haags handelsmerk. Wij steunen kleine podia en festivals, zoals de zogeheten PopHotSpots, en bieden waar mogelijk meer ruimte in het vergunningenbeleid. Parkpop, het grootste gratis openlucht popconcert van Europa, blijft uiteraard behouden voor Den Haag. Ook het particuliere initiatief voor een Popmuseum juichen wij toe. Wij bieden de initiatiefnemers welwillend ondersteuning bij het vinden van een locatie.

c. Ondernemersvriendelijke gemeente

Een goed opgeleide beroepsbevolking, goede culturele-, horeca- en sportvoorzieningen, een aantrekkelijke woonomgeving en een uitstekende bereikbaarheid vormen de basis voor het ondernemersklimaat van Den Haag. De maatregelen die wij nemen voor versterking van deze terreinen staan in andere delen van dit akkoord beschreven. In totaal trekken wij voor versterking van het gemeentelijke economisch beleid en citymarketing 20 mln. euro extra uit. Specifiek voor ondernemers nemen wij de volgende maatregelen.

Bureaucratie verminderen (Red Tape)

Ondernemers ervaren veel onnodige bureaucratie. Dat zorgt niet alleen voor ergernis maar ook voor extra kosten. Daarom gaan wij onnodige bureaucratie te lijf met het project *Red Tape*. Wij willen dat het toepassen en handhaven van regels en het verlenen van vergunningen zo klantvriendelijk mogelijk gebeurt. Eenvoudig, praktisch, vlot, goed afgestemd. Wij voeren de maatregelen uit het project Red Tape in 2010 uit en verlagen in vier de regeldruk voor ondernemers met 40 procent. Nieuwe regels moeten voldoen aan de doelen van het project *Red Tape* zodat geen nieuwe onnodige bureaucratie ontstaat. Daarom stellen wij voor om bij college- en raadsbesluiten een 'red tape-toets' in te voeren, waarbij mogelijk gebruik wordt gemaakt van een adviescommissie bestaande uit ondernemers en hun vertegenwoordigers.

Daarnaast gaan wij de contacten over zaken als stage- en leerwerkplekken, vergunningen, huisvesting en dienstverlening aan starters strakker coördineren.

Uitstekende dienstverlening aan ondernemers

Wij versterken de samenhang in de bestaande dienstverlenende infrastructuur voor ondernemers zoals het Ondernemersportaal, het Ondernemersplein en de Bedrijvenbalie. Voor nieuwe bedrijven introduceert de gemeente het 'one-stop-shop'-concept. Bedrijven krijgen daar snel en gemakkelijk antwoord op alle vragen over bijvoorbeeld het vinden van personeel en huisvesting. Startende ondernemers bieden wij uitstekende startersfaciliteiten waarmee we hen wegwijs maken in krediet, scholing, huisvesting, vergunningen. Ook krijgen startende ondernemers met een eigen bedrijfsvestiging voor de duur van drie jaar ontheffing van de OZB, binnen de juridische mogelijkheden.

De ervaringen met de experimentele regeling voor *bedrijfsinvesteringszones* in Den Haag zijn gunstig. De bedrijfsinvesteringszones maken het mogelijk straat- of gebiedsgewijs kwaliteitsverbeteringen door te voeren met de steun van de meerderheid van de ondernemers. Wij willen in meer gebieden in de stad bedrijfsinvesteringszones introduceren.

Actief werving bedrijven, instellingen en congressen werven

De gemeente intensificeert haar inspanningen voor werving van bedrijven, instellingen en congressen. De nadruk ligt op sectoren die gunstige groeivoorzichten hebben en die logisch aansluiten bij het Haagse profiel en de bestaande werkgelegenheid in Den Haag. Wij richten onze aandacht op zowel grotere internationaal opererende bedrijven als het midden- en kleinbedrijf. De West Holland Foreign Investment Agency vervult in de werving van buitenlandse bedrijven voor onze regio een voortrekkersrol.

Relatiemanagement versterken

Wij willen de relatie tussen de bedrijven en instellingen en de gemeente Den Haag versterken. Door via relatiemanagement een goede relatie op te bouwen krijgt de gemeente niet alleen tijdig inzicht in de voornemens en de behoeftes van de bedrijven maar ook in de knelpunten en mogelijke negatieve ervaringen. Zo kan de gemeente binnen haar mogelijkheden al het nodige doen om knelpunten op te lossen en groeiplannen van bedrijven en instellingen te ondersteunen.

Investeren in economische ontwikkelingsgebieden

De komende jaren zetten wij in op de ontwikkeling van gebieden die gezichtsbepalend zijn voor de Haagse economie. Het gaat om Den Haag Nieuw Centraal, de binnenstad, de Binckhorst, de internationale zone en Scheveningen.

Herinrichten bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de Haagse economie. Ongeveer 1 op de 7 Haagse banen bevindt zich op een bedrijventerrein. Daar is relatief veel werk voor laagopgeleiden. Juist op de bedrijventerreinen vinden veel jongeren de (ambachtelijke) banen die ze ambiëren. Duurzame herstructurering van bedrijventerreinen staat daarom hoog op onze agenda. Naast het grote ontwikkelingsgebied Binckhorst worden ook de bedrijventerreinen Harnaspolder en Plaspolder in samenhang verder ontwikkeld. We zoeken hierbij nadrukkelijk de regionale samenwerking. Ook werken we aan draagvlak voor een regionale locatie voor watergebonden bedrijven.

Streefdoel is het verduurzamen van bedrijventerreinen door bijvoorbeeld gezamenlijke afvalinzameling te combineren met duurzame energie en andere duurzame faciliteiten. Het belang van leren en werken onderstrepen we door praktijkgerichte faciliteiten op bedrijventerreinen te ontwikkelen.

Investeren in de trekpleisters voor bezoekers

De binnenstad en Scheveningen zijn dé grote trekpleisters voor bezoekers. Om trekpleisters te blijven, zijn investeringen in de aantrekkingskracht van beide gebieden noodzakelijk. Dat varieert van de inrichting van de openbare ruimte tot ontbrekende voorzieningen als een grote discotheek. Daarnaast willen we beide gebieden beter verbinden met elkaar onder meer via een ononderbroken waterverbinding voor de pleziervaart. Daarom onderzoeken we of de knelpunten, waaronder de Houtrustbrug (het gemaal) en de Mauritsbrug/Dr. Kuiperstraat, kunnen worden opgelost en bepalen vervolgens de prioriteit.

Ruimte bieden aan kleinschalige bedrijvigheid

Woonwijken herbergen kleinschalige, ambachtelijke werkgelegenheid. Bedrijfsruimte in wijken staat onder druk. We vinden de aanwezigheid van deze bedrijfsruimte belangrijk voor de stedelijke economie. Denk bijvoorbeeld aan de aanwezigheid van feestzalen. Daarom zorgen we ervoor dat er ook in woonwijken ruimte komt en behouden blijft voor kleinschalige, ambachtelijke bedrijvigheid en waar mogelijk detailhandel.

d) Actief zijn

Iedereen doet mee. Dat is ons streefbeeld. Iedere Hagenaar is aan het werk, op school of op een andere manier zinvol actief. Hagenaars voorzien in hun eigen levensonderhoud en krijgen waar nodig steun van de gemeente en andere instanties. Een betaalde baan zorgt voor inkomen en draagt bij aan emancipatie, participatie, gezondheid en hogerop komen. Voor mensen die in een uitkeringssituatie zitten en nog kunnen werken, is een betaalde baan de meest effectieve manier om uit de armoede te komen. Om werken lonender te maken, verlagen wij in de komende vier jaar de inkomensgrens voor een beroep op armoedevoorzieningen via een glijdende schaal van 130 procent naar 110 procent van het minimumloon.

De Haagse arbeidsmarkt staat onder druk en met een werkloosheid van bijna 7 procent van de beroepsbevolking (stand voorjaar 2010) zijn de gevolgen van de recessie voelbaar. Er zijn tekenen van een broos herstel van de economie. Het is niettemin waarschijnlijk dat de werkloosheid voorlopig niet zal dalen en misschien zelfs verder oploopt. Op iets langere termijn verwachten wij een schaarste aan goed opgeleid personeel. Dat is een trend die zich in geheel Nederland en daarbuiten aftekent. Nú al zijn er tekorten in sommige sectoren. Een goed opgeleide beroepsbevolking is dé succesfactor voor de economie. Voor bedrijven en instellingen is de aanwezigheid van een passend opgeleide beroepsbevolking een bepalende vestigingsfactor.

Meer Hagenaars toeleiden naar werk

Regionale samenwerking versterken

Wij plaatsen het arbeidsmarktbeleid hoog op de agenda. Met werkgevers(organisaties), onderwijsinstellingen, omliggende gemeenten en het UWV maken we afspraken over maatregelen voor de korte en de lange termijn. Wij pakken dat regionaal op, want de arbeidsmarkt en het onderwijs storen zich niet aan gemeentegrenzen. Wij ondersteunen regionale samenwerkingsinitiatieven van werkgevers en het beroepsonderwijs in branches waar vraag en aanbod slecht op elkaar aansluiten.

Re-integratie op maat organiseren

De afgelopen drie jaar is er veel aandacht geweest voor de effectiviteit van het re-integratiebeleid. Daarom hebben we nu goed inzicht in wat goed werkt, wat minder goed werkt en welke aanpak het meest kostenefficiënt is. We moeten kritisch kijken naar de kosten van re-integratie. Re-integratie van niet-werkende Hagenaars is praktischer, meer op maat en goedkoper te organiseren. Dat gaan wij doen in het programma 'Huis van de Arbeid'. Het zwaartepunt in re-integratie moet liggen bij beroepsmatige scholing en moeilijk vervulbare vacatures. De vraag van werkgevers is leidend. Arbeidsmarktbeleid werkt immers alleen in aansluiting op een gezond ondernemersklimaat.

Ons basisprincipe voor bij re-integratie is wederkerigheid. Elke werkzoekende in Den Haag werkt aan zijn toekomst. Of het nu om werken met behoud van uitkering gaat, werk met een tijdelijke loonkostensubsidie of vrijwilligerswerk, elke werkzoekende is bezig zich te ontwikkelen. Niet iedere werkzoekende kan gelijk in een reguliere betaalde baan instromen. In die gevallen zetten wij in op re-integratie in de vorm van een *leerwerkbaan*. Hagenaars met een leerwerkbaan doen werkervaring op, volgen een dag per week een beroepsgerichte

opleiding en zijn productief zijn voor de stad. De leerwerkbaan is een opstap naar een reguliere baan en dus tijdelijk van aard (maximaal twee jaar). De ervaring leert namelijk dat permanent gesubsidieerd werk mensen gevangen houdt. De leerwerkbaan is gebaseerd op het beginsel van wederzijdse inspanningen en verplichtingen. De uitkeringsgerechtigde ontvangt een uitkering en een goed begeleid traject en draagt in zijn leerwerkbaan positief bij aan de stad door uitvoerend werk te doen in de openbare ruimte, het onderwijs, de zorg en de veiligheid op straat.

Deze coalitie verruimt het aantal leerwerkbanen van 1200 met 800 naar 2000. De extra capaciteit zetten wij, in aanvulling op bijzondere opsporingsambtenaren, in voor het schoonhouden van de openbare ruimte; het toezicht op de openbare ruimte; hulp- en leerconducteurs op de tram; en eveneens conciërgetaken op scholen.

Pilot snelle overdracht cliënten UWV-gemeente

Hagenaars die werkloos worden, ontvangen eerst een werkloosheidsuitkering (UWV). Daarna ontvangen zo mogelijk een bijstandsuitkering (gemeente). Om ervoor te zorgen dat geen tijd verloren gaat, start de gemeente met het UWV een pilot met een snelle, soepele overdracht om via maatwerk de werkloosheidsperiode zo kort mogelijk te houden.

De ID-regeling afbouwen

Wij gaan in deze collegeperiode de ID-regeling afbouwen. Daarmee creëren wij ruimte om met veel meer bereik leerwerkbanen te faciliteren. In de plaats van de ID-banen komen er 400 leerwerkbanen en 200 reguliere banen bij de dienst Stadsbeheer (domein Schoon). Natuurlijk verloop, outplacement en een regeling voor 60-plussers zijn onderdeel van de afbouw. Onze inzet is om gedwongen ontslag tot een minimum te beperken.

Meer Hagenaars activeren

Sommige Hagenaars staan op zeer grote afstand van de arbeidsmarkt. Het gaat om circa 4000 Hagenaars. Wij zetten in op het activeren van deze mensen, zodat ze zinvol actief kunnen zijn en hun steentje kunnen bijdragen aan de samenleving. Vrijwilligerswerk in de eigen wijk is een mogelijkheid. Om de maatschappelijke functie van sportvereniging te versterken trekken wij 2 mln. per jaar extra uit. Activering heeft tot doel dat mensen op termijn voldoende vaardigheden en vertrouwen hebben om de arbeidsmarkt te betreden. Wij geven de activering in nauwe samenhang met welzijnswerk vorm.

e) Een vangnet bieden

Er zullen altijd mensen zijn die niet op eigen kracht hun leefsituatie kunnen verbeteren. Daar zullen wij blijvend aandacht voor hebben. De gemeente zorgt daarbij voor een goed vangnet voor de Hagenaars die dat echt nodig hebben. Voor degenen die kunnen werken, is een baan altijd het eindperspectief. Activering, re-integratie en toeleiding zijn de tussenliggende stappen. Het welzijnswerk, de jeugdzorg, de zorg voor ouderen, gehandicapten en sociaal kwetsbare groepen en de armoedevoorzieningen inclusief schuldhulpverlening zijn ingrediënten voor het vangnet voor de Hagenaars.

Welzijnswerk benaderen als ondersteuning voor zelfstandigheid

Het welzijnswerk biedt een vangnet voor wie dat nodig heeft. Dat is en blijft zo. Wij vinden dat het activeren van mensen en het versterken van de eigen kracht van mensen centraal moet komen te staan. Welzijnswerk moet Hagenaars in staat stellen binnen hun mogelijkheden stappen te zetten naar meer zelfstandigheid en zelfredzaamheid of naar meer participatie door stappen naar een baan of opleiding. Het moet ruimte scheppen om individueel of in groepen zelf verantwoordelijkheid te nemen. Het is belangrijk dat mensen aansluiting vinden in vrijwilligersorganisaties en andere netwerken waarbinnen Hagenaars zelfstandig kunnen functioneren: de zogeheten 'civil society'.

De welzijnssector vertoont overlappende werkzaamheden van verschillende organisaties. Wij menen dat organisaties actiever samenwerking moeten zoeken, hun inzet op elkaar moeten afstemmen en hun functies moeten bundelen. Wij koppelen de financiële taakstelling voor vermindering van subsidies aan het verminderen van overlap en vermindering van versnippering. Nut en noodzaak van categorale subsidies en instellingen worden tegen het licht gehouden. Activiteiten van vrijwilligersorganisaties hebben voorrang op gesubsidieerde activiteiten. Daarnaast hevelen wij een deel van de subsidies voor het welzijnswerk over naar de stadsdelen. Het welzijnswerk komt namelijk het beste tot zijn recht op wijkniveau. Het college zal voor het einde van 2010 een werkprogramma voor het welzijnswerk voorleggen aan de gemeenteraad, waarin de nieuwe filosofie en de besparingen zijn uitgewerkt.

Welzijnswerk fysiek en inhoudelijk koppelen aan andere wijkvoorzieningen

Het is belangrijk dat het welzijnswerk plaatsvindt daar waar mensen van nature al komen. Daarom willen wij welzijnsactiviteiten zo veel mogelijk onderbrengen in gebouwen met zorgvoorzieningen, kinderopvang, sport en onderwijs. Integratie vergroot het bereik naar de doelgroep, biedt kansen om kosten te besparen en biedt kansen om de inhoudelijke samenwerking te versterken. De gemeente neemt op dit laatste punt een regierol op zich.

Pilot geïntegreerde jeugdzorg

In het bestaande stelsel van jeugdzorg wordt de slagkracht belemmerd door organisatorische indelingen en afbakeningen. Dat moet echt anders. In de jeugdzorg moeten kinderen en gezinnen centraal staan. Wij gaan uit van het principe 'één gezin, één plan, één zorgcoördinator'. We streven naar één centrum voor jeugd en gezin per stadsdeel. We ijveren bij de rijksoverheid voor een verregaande integratie van de stedelijke en provinciale jeugdzorg en een veel grotere doorzettingsmacht voor de gemeente. Den Haag wil een pilotproject uitvoeren om te experimenteren met een andere manier van werken.

Emancipatie

Verscheidenheid maakt Den Haag tot een levendige stad, waarin iedereen het recht heeft om zijn talenten te benutten. Wij blijven daarom hard werken aan het verbeteren van de positie van vrouwen, homoseksuelen en nieuwe Nederlanders in de Haagse samenleving. Ten aanzien van de positie van vrouwen is het verschil in participatie tussen mannen en vrouwen nog steeds groot. Wij richten ons op het ondersteunen van vrouwen in een geïsoleerde positie en het verbeteren van de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt. Discriminatie en sociale uitsluiting komen nog te veel voor. Het homo-emancipatiebeleid richt zich op beeldvorming, veiligheid en gezondheid. Ten aanzien van minderheden stimuleren we participatie door middel van taal, leren, werken en vrijwilligerswerk.

De verslavingszorg

De gemeente kent twee locaties voor dagopvang van harddrugverslaafden. Het cliëntenbestand vertoont een dalende lijn. Een kleine groep van naar schatting enkele tientallen personen zal over enkele jaren resteren. De problematiek van overlastgevende, zelfstandig wonende verslaafden is beheersbaar via 'Den Haag Onder Dak'. Gelet op de daling van het aantal cliënten dat gebruik maakt van de dagopvang, zullen wij in deze raadsperiode de opvang aan het Van der Vennepark sluiten.

Passende zorg bieden aan ouderen en gehandicapten

Het aantal ouderen in Den Haag neemt toe. Veel ouderen zijn vitaal en hebben geen of minimale zorg of ondersteuning nodig. Voor ouderen die wél zorg of ondersteuning nodig hebben, is maatwerk nodig, gericht op het zo lang en zo goed mogelijk zelfstandig kunnen wonen en leven. Dit geldt eveneens voor gehandicapten in Den Haag. Deze coalitie bevordert de combinatie van zelfstandig wonen en zorg. Voor respijtzorg (tijdelijke ondersteuning van mantelzorgers) komen gemeentelijke middelen beschikbaar (2,5 mln. euro per jaar).

Het armoedebeleid als basisvoorziening

Door de economische crisis is de vraag naar armoedeverzoeken en financiële hulpverlening sterk gestegen. De middelen staan onder druk. We scheppen financiële ruimte door de afzonderlijke fondsen voor ouderen en gehandicapten samen te voegen (doelmatigheidswinst) en de eerder genoemde verlaging. Op deze wijze kunnen wij het armoedebeleid als basisvoorziening in stand houden. De bijzondere bijstand en Ooievaarspas zijn voor Hagenaars in de knel een zeer welkom vangnet. Ook de schuldhelpverlening blijft een vangnet. Budgetlessen blijken handige instrumenten om mensen te leren om beter met geld om te gaan. Om succesvol bestaand beleid te kunnen voortzetten (onder andere het programma Kinderen doen Mee!) wordt 3 mln. euro extra ingezet per jaar.

4. Aantrekkelijk om te wonen en te leven

Bij dit thema richten wij ons specifiek op de bereikbaarheid, het wonen, de gebiedsontwikkeling en de monumentenzorg.

In 2005 is de structuurvisie Den Haag 'Wéreldstad aan Zee' vastgesteld. Deze structuurvisie vormt de basis voor onze visie op de gebiedontwikkelingen in de stad. Voor die gebieden zijn ambities geformuleerd, waarbij de geleidelijke groei van de stad het leitmotiv is. Deze ambities zijn grotendeels uitgewerkt in masterplannen die inmiddels in uitvoering zijn of binnenkort in uitvoering komen. Het gaat hierbij om prioritaire ontwikkelingen in de stad. Zoals afgesproken wordt de structuurvisie in 2012 geëvalueerd. Daarbij worden onder meer de groeistrategie en de ambities bekeken in het licht van de actuele situatie. Voor mobiliteitsprojecten en voor fietsbeleid wordt in totaal 36,5 mln. extra uitgetrokken.

Bereikbaarheid

Ons streefbeeld is een stad die goed bereikbaar is en verkeersveilig is voor alle vormen van vervoer. Dat vraagt realisatie van ontbrekende schakels in verkeersnetwerken, efficiënte benutting van de bestaande netwerken, goede overstappunten tussen de verschillende netwerken. Daarnaast moet er voldoende parkeergelegenheid zijn voor de fiets en de auto en moeten onveilige situaties voor kwetsbare verkeersdeelnemers worde aangepakt.

Aanleg van de Rotterdamsebaan

In het netwerk van toevoerwegen naar de stad is de Rotterdamsebaan een ontbrekende schakel. Daarom willen we de Rotterdamsebaan aanleggen. Dit doen wij in combinatie met de herontwikkeling van de Binckhorst en het realiseren van een doorgaande openbaar vervoersverbinding door de Binckhorst. Om de Rotterdamsebaan goed aan te laten sluiten op de Neherkade, willen wij een ongelijkvloerse kruising met de tramlijn op de Rijswijkseweg aanleggen.

De Noordwestelijke Hoofdroute in stappen realiseren

Voor de Noordwestelijke Hoofdroute vindt momenteel, met inbreng van bewoners, een verkenning plaats. Deze moet een samenhangende visie opleveren van Hubertustunnel tot Kijkduin, die fasegewijs kan worden uitgevoerd. Noodzakelijke onderdelen daarvan zijn de ondertunneling van het World Forum gebied en de oplossing van het knelpunt Houtrustbrug.

Het Verkeerscirculatieplan evalueren en waar nodig verbeteren

In 2009 is het Verkeerscirculatieplan (VCP) ingevoerd waarmee het doorgaande autoverkeer uit de binnenstad is verlegd naar de Centrumring en in een aantal doorgaande wegen is een knip gemaakt. Op basis van een gedegen evaluatie in het komend jaar, gaan we het VCP waar nodig verbeteren, waarbij de doelstellingen van het VCP overeind blijven. Wij zijn ons bewust van knelpunten die zich voordoen in het VCP, zowel op de Centrumring als op wegen in de binnenstad die meer autoverkeer te verwerken hebben gekregen. De evaluatie moet inzicht bieden in de effecten op het verkeer, het milieu, de economie en het draagvlak onder de bewoners en ondernemers. We sluiten op voorhand geen fysieke maatregelen uit.

Tramlijn 9 en het autoverkeer in de binnenstad ontvlechten

Tramlijn 9 kruist op haar route van het centraal station naar Scheveningen een aantal drukke wegen zoals het Korte Voorhout, de Dr. Kuypersstraat, de Javastraat, en de Laan Copes van Cattenburch. Het autoverkeer kan in de spits onvoldoende vlot doorstromen. Wij gaan op basis van eerdere besluiten door met het uitwerken van mogelijkheden om het tram- en autoverkeer te ontvlechten.

Internationale bereikbaarheid verbeteren

Het college onderzoekt de mogelijkheden voor een snelle openbaar vervoersverbinding tussen het centrum en Rotterdam The Hague Airport en voor een aansluiting van Den Haag op de Hogesnelheidslijn Oost naar Duitsland.

2500 parkeerplaatsen in woonwijken realiseren

Wij zetten het bestaande parkeerbeleid voort en vertalen dit beleid in een meerjarenprogramma parkeren. Wij lossen parkeerproblemen in woongebieden op als de parkeerdruk hoger is dan 90 procent en voldoende draagvlak onder de bewoners van belang is. Wij willen in woongebieden met een tekort aan parkeercapaciteit minstens 2500 parkeerplekken aanleggen in gebouwde voorzieningen, voordat de gemeente daar betaald parkeren invoert. Om deze ambitie te realiseren is structureel 4,5 miljoen euro benodigd voor dekking uit het parkeerfonds. Wij gaan de tarieven voor parkeervergunningen in de stad komend jaar harmoniseren. Zolang er nog vrije parkeerplaatsen op eigen terrein of in een nabije openbare parkeervoorziening beschikbaar zijn, verleent de gemeente geen parkeervergunning op straat. Om de bewoners beter in staat te stellen kortdurend bezoek te ontvangen, breiden wij het aantal uren voor bezoekersparkeren met 35 procent uit. Verder gaan we onderzoek doen naar mogelijkheden voor een nieuwe (ondergrondse) parkeergarage in het noordwestelijk deel van de binnenstad waarin we de effecten van een dergelijke parkeergarage op de parkeerdruk in Scheveningen meenemen. Ten aanzien van de metertarieven bestaat diversiteit per gebied. We kijken of deze diversiteit meer logisch kan worden opgebouwd, in de combinatie tijdseenheid en tarief. Na harmonisering worden de parkeertarieven op straat en de tarieven voor vergunningen voor de rest van de collegeperiode bevroren.

Duurzame mobiliteit stimuleren

Wij geven ruim baan aan de fietser en de voetganger. Door de aanleg van meer fietspaden, onderhoud van fietspaden en trottoirs en de aanleg van fietsstallingen in vooral de vooroorlogse wijken, willen wij Hagenaars stimuleren zich per fiets of te voet te verplaatsen. In woonwijken willen wij onrendabele winkels en andere voorzieningen een nieuw leven te geven als inpandige fietsenstallingen. Voor de financiering van de fietsinfrastructuur doen wij zo veel mogelijk een beroep op externe financiering zoals het Meerjarenprogramma Fiets van het stadsgewest Haaglanden. Wij stimuleren het gebruik van elektrische en waterstofvoertuigen. In 2012 beschikt Den Haag over minimaal tien oplaadpunten voor elektrische voertuigen. Wij onderzoeken samen met de vervoerders en binnenstadsondernemers de mogelijkheden om op donderdagavond en in het weekend goedkoop retourtje naar de binnenstad in te voeren. Hierbij wordt ook een goedkope transfer tussen de P&R-terreinen en de binnenstad betrokken.

Wonen

Wij streven naar een stad die Hagenaars voldoende mogelijkheden biedt om geschikte woonruimte te vinden voor elke levensfase en elk inkomensniveau. Wij volgen daarmee de koers die is uitgezet in de Woonvisie uit 2009 waarin keuzevrijheid, de kwaliteit van de woning, de kwaliteit van de woonomgeving, het mogelijk maken van een wooncarrière in Den Haag en het concentreren van nieuwbouw op bepaalde doelgroepen centraal staan. Wij leggen daarbij de nadruk op het bevorderen van doorstroming, particuliere woningverbetering en juridisch grondeigendom van erfpachters. Wij concentreren ons op studenten, gezinnen, expats, vijftigplussers van wie de kinderen het ouderlijk huis hebben verlaten ('empty-nesters'), senioren en mensen met een beperking.

Doorstroming vergroten

Het 'scheefwonen' (huishoudens die in verhouding tot het inkomen in een te goedkope huurwoning wonen) blokkeert de noodzakelijke beschikbaarheid van de sociale woningvoorraad voor mensen die een goedkope huurwoning nodig hebben en daarop vanuit de regelgeving recht hebben. Wij zullen allereerst maximaal gebruik maken van de mogelijkheden om woningen aan de werkelijke doelgroep toe te wijzen. Daarnaast gaan we samen met het stadsgewest en de corporaties werk maken van het tegengaan van scheefwonen. Dat doen wij via verleiding en waar mogelijk en noodzakelijk via meer dwingende maatregelen. Te denken valt aan striktere toewijzing bij verhuur via inkomenstoetsing, verleiding door gericht aanbod voor scheefwoners, verhuispremies en specifiek aanbod voor studenten en senioren. Den Haag zal zich ook aanbieden als pilotgemeente voor experimenten die tot doel hebben scheefwonen tegen te gaan. De gemeente zal zich hard maken naar de rijksoverheid voor regelgeving die een structurele oplossing van het scheefwonen dichterbij brengt. Tevens worden met de woningcorporaties afspraken gemaakt over de kwaliteit van de sociale woningen (onderhoud, renovatie, etc.)

Nieuwbouw en renovatie

We gaan door op de ingeslagen weg om met nieuwbouw en renovatie de aantrekkelijkheid van de woningvoorraad te vergroten. De komende jaren wordt hiervoor 16 mln. euro extra uitgetrokken. Een belangrijk deel van de nieuwbouw in Den Haag zal de komende periode ontwikkeld worden in het middensegment. Dit om de doorstroming uit de sociale voorraad te bevorderen en de middengroepen te behouden voor de stad. Ook hoogniveau renovatie van de bestaande voorraad kan dit middensegment versterken. Het streven is een nieuwbouwproductie van 2.500 woningen per jaar (12.500 woningen 2010-2015) en een verbeterprogramma van 1.000 woningen per jaar (5.000 woningen 2010-2015). De vernieuwing en verbetering van de bestaande sociale voorraad wordt de komende jaren gecontinueerd via vervangingsnieuwbouw en renovatie. We breken met het uitgangspunt van 30 procent sociale woningbouw voor elk stadsdeel. Per project maken we een keuze van het aandeel sociale woningbouw. Bepalend daarvoor zijn de marktomstandigheden, de samenstelling van de bestaande woningvoorraad en bevolking in een gebied, de wachttijd voor de corporatiewoningen, de kosten en haalbare opbrengsten van het project en het succes in de aanpak van het scheefwonen. Een belangrijk deel van de goedkope nieuwbouw

is voor de eerder genoemde doelgroepen: studenten, gezinnen, senioren en mensen met een beperking. De mogelijkheden voor lage middeninkomens om een woning in het (sociale) koopsegment te bemachtigen worden tevens verruimd, via stimulering van verkoop van sociale huurwoningen in maatschappelijk gebonden eigendom.

Particuliere woningverbetering stimuleren

Bij particuliere woningen in Den Haag is sprake van veel achterstallig onderhoud. Wij willen het achterstallig onderhoud terugdringen met de inzet van bestaande instrumenten en het beschikbaar stellen van extra gemeentelijke middelen (5 mln. euro). Wij zetten in op het combineren van de aanpak van achterstallig onderhoud met duurzaamheidsmaatregelen in en om de woning waarvoor landelijke subsidieregelingen bestaan.

Het tarief voor verwerving van juridisch grondeigendom door erfpachters halveren

Om het voor erfpachters aantrekkelijk te maken het juridische eigendom van de grond te verwerven, halveren wij het tarief dat de gemeente daarvoor in rekening brengt van 2,75 procent tot 1,375 procent.

Bouwen voor doelgroepen

Door de groei van het hoger onderwijs in Den Haag, vooral door de uitbreiding van de Universiteit Leiden en het aantal buitenlandse *studenten* is er een forse toename in de vraag naar kamers voor studenten. Daarom willen wij in deze collegeperiode 1500 kamers voor studenten extra. Het accent ligt daarbij op het centrum, Nieuw Laakhaven en gebieden rondom het centrum.

Om meer *gezinnen* te binden aan de stad, zijn aantrekkelijke woningtypen en woonmilieus nodig. De stad kan maar beperkt voorzien in ééngezinswoningen met een tuin. Royale gezinsappartementen met veel buitenruimte anders dan een tuin zijn nodig. Dit vraagt om vernieuwende woonconcepten, op plekken nabij winkel- en speelvoorzieningen. Voor *expats* voorzien combinaties van wonen en woonservices in een behoefte. Bouwen voor de groeiende markt van *empty-nesters* zorgt voor meer doorstroming op de huizenmarkt doordat deze groep kan gaan wonen in kleinere woningen, waardoor de woningen die zij verlaten vrijkomen voor de gezinnen die de stad aan zich wil binden. Empty-nesters blijven dan eveneens behouden voor de stad; zij zijn over het algemeen een kapitaalkrachtige groep. Voor *mensen met een beperking* en *senioren* willen wij meer mogelijkheden voor groepswonen en zelfstandig wonen in combinatie met zorg creëren.

Gebiedsontwikkeling

Door de economische recessie is de markt veranderd en verlopen bouwontwikkelingen trager. We optimaliseren en faseren daarom de gebiedsontwikkelingen in de stad en concentreren ons op prioriteiten. Haalbaarheid en economisch profiel zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Beschikbare budgetten voor masterplannen worden zoveel mogelijk aangewend voor prioritaire ontwikkelingen. Tevens vergroten we waar dat mogelijk is de verdien capaciteit van de masterplannen. Deze meeropbrengsten worden vervolgens ingezet voor ofwel saldoverbetering van dat masterplan of benut ten behoeve van andere grote gebiedsontwikkelingen in de stad.

Binnen het masterplan Scheveningen is de ontwikkeling van Scheveningen-Haven een prioritaire ontwikkeling. We gaan door met masterplan Internationale Zone en het masterplan Erasmusveld/Leyweg. Masterplan Transvaal/Lijn 11-zone wordt gefaseerd doorgezet. Ten aanzien van masterplan Kijkduin vergroten we de verdien capaciteit door in Kijkduin-Bad geen sociale woningbouw te realiseren maar extra koopwoningen. Het positieve saldo van masterplan Kijkduin wordt ingezet voor andere grote gebiedsontwikkelingen in de stad. Masterplan Binckhorst wordt geoptimaliseerd, waarbij we extra opbrengsten genereren ter verbetering van het saldo van het masterplan Binckhorst.

Monumentenzorg

Onderhoud van monumenten stimuleren

De monumenten en beschermde stadsgezichten zijn een rijk bezit. Het behouden en benutten van dat bezit is één van de opgaven. Daarom zijn maatregelen nodig om eigenaren/beheerders te stimuleren achterstanden weg te werken en gebouwen-zonder-functie een 'nieuw leven' te geven. Wij zetten in op een pakket van stimulerende maatregelen: partijen bij elkaar brengen, expertise inzetten, bijdragen in kosten van studies en haalbaarheidsonderzoeken, bijdragen in onrendabele toppen,

5. Internationaal, kennis en onderzoek

Den Haag is na New York City de tweede officiële vestigingsplaats van de Verenigde Naties. De stad telt 175 internationale overheidsorganisaties, belangenorganisaties (ngo's) en kennisinstellingen en nog eens 114 ambassades en consulaten. Wereldwijd bekend zijn het Internationaal Gerechtshof in het Vredespaleis en de diverse tribunalen waar verdachten uit recente oorlogen terecht staan. Den Haag is onbetwist de Internationale Stad van Vrede en Recht.

De positie van Internationale Stad van Vrede en Recht is, in marketingtaal, hét unieke selling point van Den Haag. In de profilering en het economische beleid wordt daarvan dankbaar gebruik gemaakt. Internationale organisaties scheppen werkgelegenheid in de zakelijke en persoonlijke dienstverlening en trekken congressen aan. Elke baan bij internationale organisaties levert meer dan één extra baan op. Het cluster 'Vrede en Recht' biedt werk aan bijna 30.000 personen in Den Haag. En het verschaft Den Haag een ongekend prestige.

Wij bouwen het unieke profiel Internationale Stad van Vrede en Recht verder uit. Voor co-financiering van EU-subsidies op verschillende terreinen wordt 8 mln. extra uitgetrokken.

Beeldbepalende kennisinstellingen actief ondersteunen in hun groei

In september 2010 start de Universiteit Leiden met drie bacheloropleidingen in Den Haag. Voorts start het internationale University College. Het is ons streven de Haagse vestiging van de universiteit, de Campus Den Haag, te laten doorgroeien naar een volwaardige tweede vestiging met minstens 2500 studenten in 2020. Wij bevorderen daarnaast dat hbo- en (post)academische opleidingen en zomercursussen op het gebied van vrede en recht uitgroeien tot een samenhangend, uniek Haags onderwijsaanbod. Het nieuwe *Institute for Global Justice* is een samenwerkingsinitiatief dat tot doel heeft de krachten van de instellingen op het gebied van vrede en recht te bundelen en internationaal toonaangevend onderzoek te gaan doen. De gemeente vervult een actieve stimulerende rol voor de opbouw van het instituut. Een vergelijkbare stimulerende rol zullen wij vervullen in de oprichting en opbouw van een nieuwe Europees kenniscentrum voor grote stedenvraagstukken, het *European Metropolitan Institute*.

Studentenstad

Met zijn hogescholen en de uitbreiding van de campus van de Universiteit Leiden, wordt Den Haag meer en meer een echte studentenstad. Om de groei van de Universiteit Leiden en de Haagse Hogeschool te accommoderen, zijn in deze collegeperiode 1500 extra studentenkamers nodig. Verder zetten wij in op voorzieningen die studenten bij het ontwikkelen van hun talent ondersteunen. Denk aan een lokaal platform waarin de gemeente, de onderwijsinstellingen, de woningcorporaties en studentenorganisaties samen werken om de studentenfaciliteiten in Den Haag naar een internationaal concurrerende kwaliteitsstandaard te tillen (kamers, uitgaan, etc.).

Beeldbepalende evenementen naar Den Haag halen

De Haagse binnenstad trekt jaarlijks 32 miljoen bezoekers. Scheveningen trekt 17 miljoen

bezoekers. Van al die bezoekers (toeristen en congresgangers) overnachten er jaarlijks een miljoen in onze stad. Dat zijn klinkende aantallen. De bezoekers zijn een belangrijke bron van inkomsten, want zij doen uitgaven in hotels, restaurants, musea, winkels etc.

Ons streven is dat de stad meer bezoekers uit binnen- en buitenland aantrekt en meer profijt haalt uit hun komst (bestedingen). Evenementen zijn een goed middel om veel bezoekers aan te trekken. In vier jaar tijd zijn wij evenementenstad nummer 1 geworden!

Wij blijven ons inzetten om enkele beeldbepalende evenementen te organiseren. Wij richten ons op evenementen die passen bij het karakter van de stad en ook na afloop van het evenement hun waarde voor de stad houden, bijvoorbeeld door gebouwde voorzieningen te blijven gebruiken. Den Haag kandideert zich voor de WK Hockey 2014, de Europese Cultuurhoofdstad 2018 en samen met andere grote steden de Olympische Spelen 2028.

De gemeente onderzoekt in overleg met Den Haag Marketing de mogelijkheden van 'shared services' voor meerdere jaren voor grote evenementen in de stad om faciliteiten efficiënter te benutten en kosten te besparen.

Doorgaan met citymarketing

Met promotie, evenementen en andere activiteiten die aandacht trekken, beoogt citymarketing het imago van Den Haag positief te beïnvloeden. Het doel is dat mensen in Den Haag gaan en blijven wonen, investeren, studeren of bezoeken. De vier pioniersjaren hebben het nut en de meerwaarde van citymarketing bewezen. Wij gaan door met citymarketing. Daarbij zijn Hagenaars de beste ambassadeurs van de stad.

Een gezicht geven aan Den Haag als internationale stad

Veel Hagenaars ervaren een afstand tot 'het internationale' in hun stad. Wij willen de Hagenaars en de internationale organisaties en gemeenschap dichterbij elkaar brengen. De jaarlijkse Dag van de Vrede op 21 september biedt bij uitstek mogelijkheden.

Bij een internationale stad horen entrees die een eerste indruk vestigen van een stad van allure. Het is ons streven om in de omgeving van de stations Den Haag Centraal en HS en de grote toegangswegen de stedelijke allure te vergroten.

Naast internationale stad is Den Haag hofstad. Wij zien kansen om méér te doen met het Koninklijke karakter van de stad, zoals bezichtiging van paleizen en activiteiten op en rond Prinsjesdag. Een wisseling van de paleiswacht zou mooi zijn!

Samenwerken binnen Haaglanden en met de Rotterdamse regio.

Wij zetten de samenwerking binnen het stadsgewest Haaglanden rondom tal van onderwerpen voort. Wij gaan eveneens door met de samenwerking binnen de West Holland Foreign Investment Agency (werving van buitenlandse bedrijven) en de G4 (de vier grote steden). Den Haag kan de internationale concurrentie niet alleen aan. Wij willen de samenwerking met de Rotterdamse regio verstevigen. De gezamenlijke ambitie is het ontstaan van een *Metropoolregio*, een aantrekkelijk vestigingsgebied met een herkenbaar en overtuigend internationaal gezicht. Samen met de bestuurlijke partners in de twee regio's pakken wij concrete projecten op.

Financieel kader 2011-2015

De komende jaren heeft de gemeente minder geld dan in de afgelopen jaren. De recessie heeft ingrijpende gevolgen voor de overheidsfinanciën. Wij ontvangen minder geld van de rijksoverheid en zien andere inkomsten teruglopen. Financieel degelijk beleid is het enige juiste antwoord.

Dit collegeakkoord omvat ombuigingen tot een totaal van 152,2 mln. euro in 2015. Daarbij komt nog 28 mln. ombuiging door verminderde rijksbijdragen aan WWB-reintegratie. Dat wordt opgevangen. Ruim 100 mln. gebruiken we om het verwachte tekort op te vangen; bijna 50 mln. euro gebruiken we voor nieuw beleid.

Wij voeren een bezuiniging door op de gemeentelijke organisatie (de apparaatskosten) die oploopt tot 48 mln. euro, oftewel tien procent van de apparaatskosten. Hiervan leidt 33 mln. euro direct tot dekking van het tekort in de gemeentekas. Dit wordt gerealiseerd door doelmatiger en efficiënter werken, vermindering van de inhuur van externen, uniformering en versobering van de interne dienstverlening. Het resterend bedrag van 119,2 mln. euro lossen we op door minder uit te geven aan beleid en subsidies

Met de gemeentelijke bezuinigingen vangen wij niet alleen de bezuinigingen van de rijksoverheid op. Wij maken ook ruimte voor nieuw beleid. Deze coalitie trekt extra geld uit voor onderwijs, economie, werk, duurzaamheid, armoedebeleid, wonen en mobiliteit. Uitgaven die blijvende betekenis hebben voor onze stad. Ook wordt extra geld uitgetrokken om dringende knelpunten op te lossen op het gebied van veiligheid en onderhoud van de openbare ruimte.

De bijlage bij dit coalitieakkoord geeft een opsomming van ombuigingen en intensiveringen.